

OGLASAJTE V
NAJBOLJSEM
SLOVENSKEM
CASOPISU V OHLJU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

★
Commercial Printing of
All Kinds

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), OCTOBER 27, 1949

STEVILKA (NUMBER) 211

NOVI GROBOVI



JOHN COOKE

Včeraj zjutraj je umrl v Womans bolnišnici mali John Cooke, star 10 let, iz 300 E. 210 St. Baš v ponedeljek se je udeležil pogreba svoje stare mame Mrs. Pavličič, ki je zbolela in bil odpeljan v bolnišnico, kjer je podlegel pljučnici.

Tukaj zapuška starše Ernest in Violet, dva brata Ernest in Donald, tri sestre Elizabeth, Patricia in Shirley ter več sorodnikov. Pogreb se vrši v soboto zjutraj ob 8:45 uri iz Zelenovega pokopnega zavoda, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Križa na E. 200 St. in Lake Shore Blvd. ob 9:30 uri ter nato na pokopališče Calvary. Pogrebniški bodo dečki "Boy Scouts", h katerim je mali John spadal, in katere vodi poznani Frank Mramor ml.

FRANK POZARELLI

Včeraj dopoldne ob 11.50 uri je preminil na svojem domu Frank Pozarelli, star 79 let. Stanoval je na 2554 E. 82 St. Doma je bil iz fare Ročinj pri Gorici, odkoder je prišel v Ameriko leta 1915. Bil je samski in je delal pri Chandler & Price Co. 25 let do leta 1940, ko je šel v pokoj. Bil je član društva Naprej št. 5 SNPJ.

Tukaj zapuška brata Antona, sestro Mrs. Justine Kaffaro v Buffalo, N. Y., svakinjo Mrs. Elizabeth Pozarelli in brata Johna v stari domovini. Pogreb oskrbuje nečakinja Carmella Pozarelli. Pogreb se vrši pod vodstvom Grdinovega pokopnega zavoda.

FRANK SKERL

Snoči je umrl podolgi in mučni bolezniki Frank Skerl st., p. d. Blažev France, star 72 let. Stanoval je na 1224 E. 61 St. Doma je bil iz Begunj pri Cerknici, kjer zapuška sestro Ivano. V Ameriki se je nahajal 48 let in je bil član društva Cleveland št. 126 SNPJ.

Tukaj zapuška sina Franka ml., štiri hčere: Mrs. Jennie Suhadolnik, Frances, Mrs. Mildred Strazisar in Mary, šest vnukov in več sorodnikov. Soproginja je umrla leta 1935. Pogreb se vrši v soboto zjutraj ob 8:45 uri iz Zelenovega pokopnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida ob 9:30 uri in nato v družinsko grobnico na pokopališču Calvary.

Nova hiša odprta na ogled

Vodstvo korporacije za pozidavo novih domov v naselbinah je bila pred petimi leti razdejana v plinski katastrofi, sporeča, da je prvi izmed treh novih domov dograjen in bo odprt javnosti v ogled v soboto dopoldne. Hiša se nahaja na E. 62 St. severno od St. Clair Ave. ter je zidana in stavbinsko izvrstno dovršena. Tudi cena je za sedanje čase primerna.

Obenem se sporoča, da je družina Franka Mramorja prevzela dve loti na zapadni strani E. 61 St., kjer bo v kratkem pričela za gradnjo dveh domov. Tu sedaj ostane samo še ena lota, katero si kdo lahko nabavi in postavi svoj dom.

ŠE VEDNO NI ZNANO, KAJ BO PREDSEDNIK STORIL V ZVEZI S STAVKO V JEKLENI INDUSTRIJI

WASHINGTON, 26. okt.—Vsled dveh nasprotujočih si poročil danes še vedno ni jasno, če bo predsednik Truman podvzel kakšne mere v zvezi s stavkami v industriji jekla in premoga, ali pa še nadalje ostal izven spora.

Po enem poročilu se je baje Truman odločil, da bo posegel v stavko. Neki član vlade, ki pa želi ostati neimenovan, je izjavil, da je Truman že storil ta sklep.

Toda z druge strani je pozneje neki vladni svetnik, ki tudi v poročilu ni imenovan, zanimal prvo poročilo.

"Očitno je gentleman napačno razumel predsednika, kajti jaz sem govoril s Trumanom pol ure pozneje in zvedel, da se ni odločil ali pa določil, kdaj bo posegel v spor," je izjavil svetnik vlade.

Član vlade, ki trdi, da se je predsednik odločil za intervencijo, ni omenil na kakšen način namerava Truman posredovati v stavki. Dal pa je vedeti, da ne bo ustavil stavke z injunkcijo na osnovi določbe Taft-Hartleyevega zakona.

Predsednik lahko poseže v spor na osnovi nabornega zakona, to je, da vlada prevzame tako jekleno industrijo kot premogovnike. Po tem zakonu, ki izvira še iz vojne dobe, lahko vlada prevzame katero koli industrijo, ki ne bi ustregla vladnim naročilom.

Neimenovani član vlade je izjavil, da je pritisk za kakršno koli akcijo s strani predsednika čedalje močnejši, kajti stavk se ne more več brzditi in povzročata veliko zmedo v ekonomiji dežele.

Kar se tiče obeh stavk, še ni izgledeov za kakšno poravnavo. Predstavniki CIO unije United Steelworkers se niso sestali s predstavniki korporacij, odkar je 1. oktobra bila oklicana stavka 450,000 v uniji včlanjenih delavcev. Pogajanja med predstavniki United Mine Workers in lastniki premogovnikov pa so se končala s popolnim polomom.

Načelnik vladnega posredovalnega urada Cyrus S. Ching se je skupaj z ostalimi člani sestel v New Yorku s predstavniki U. S. Steel Corp. Toda po pogajanjih ni bila podana nobena uradna izjava, če so pogovori bili uspešni ali pa ne. Ching se je že zadnji teden sestel s predstavniki korporacije, toda pogovori so se končali brez vsakega uspeha.

Stavka v jekleni industriji bo kmalu občutljivo prizadela avtonomno industrijo. Predstavniki avtonomne industrije so že naznanili, da bodo morali prekiniti delo, tudi če bi se stavka v jekleni industriji kmalu končala.

NOVA "ZLATNA MRZLICA" ZAJELA ALASKO

FISHWHEEL, Alaska, 26. okt.—Kljub 15 stopinj pod ničlo je nad 100 iskalcev zlata danes začelo razbijati led na reki Yukon in kopati zamrznjeno zemljo v upanju, da bodo našli zlato. Zadnji teden so se začele širiti govorice, da so pri Arctic Circle našli nove plasti, ki vsebujejo zlato.

Jugoslavija je sprejela novega ambasadorja Z. D.

BEOGRAD, 26. okt.—Jugoslavija je odobrila premožnega državnega tajnika Georgea V. Allena za novega ambasadorja Zedinjenih držav v Jugoslaviji.

Allen bo na novem položaju zamenjal Cavendisha Cannona, ki se želi umakniti v pokoj radi bolezni. Smatra se, da bodo Zedinjene države z imenovanjem Allena za novega ambasadorja še bolj podpirale Jugoslavijo v njenem sporu z ostalimi vzhodno-evropskimi državami, posebno s Sovjetsko zvezo, ki je včeraj zahtevala, da se odpokliče jugoslovanskega ambasadorja v Moskvi Mrzovića.

Allen je bil ameriški ambasador v Iranu, ko so Zedinjene države kratko po vojni zahtevale, da se sovjetske čete umaknejo iz te dežele. Njegovo imenovanje za novega ameriškega ambasadorja v Washingtonu še ni bilo uradno naznanjeno.

Mrs. Koogle so našli mrtvo na vrtu njene hiše na 15119 Terrace Rd., ko se je vrnila iz cerkve.

Morilec so zasledili tri mesece pozneje, in sicer ko je pri enem drugim uličnem napadu izgubil svoj klobuk. Buchanan ni nikoli priznal napada na Mrs. Koogle, toda v njegovem stanovanju na 14822 Thames Ave. je policija našla zapestno uro in nalivno pero, ki je pripadalo umorjeni vdovi.

Buchanan je bil oče treh deklic in vojni veteran. Ko je bil odslovljen iz armade, se je ukvarjal z raznimi deli, toda večinoma kriminalnimi. Izvršil je več uličnih napadov in se ukvarjal s prodajanjem marijuane.

Predno je nad morilcem bila izvršena smrtna kazen, se je dal spovedati in je prestopil v protestantovsko vero. V celico smrti je stopil mirno in bil proglašen za mrtvega ob 8. uri zvečer.

Buchanan je že 15. morilec, ki je bil letos usmrčen v Ohiju. To je rekordno število, kajti prekosilo je že število iz leta 1925, ko je bilo skupno usmrčenih 13 zločincev.

Združena delavska liga je proti spremembi volilnega zakona Ohia

COLUMBUS, O., 26. okt.—Novoustavljena United Labor League of Ohio, je danes nastopila proti predlagani spremembi volilnega sistema za Ohio, tako zvanemu "Massachusetts" obliki glasovanja, ker meni, da je predloga premišljeni načrt s strani Taftove organizacije, ki potonje želi doseči začasno prednost, ne da bi se ozirala na osnovne demokratične principe.

Izjava proti "Massachusetts-type" glasovanja so podpisali predstavniki sledečih delavskih organizacij:

The Ohio State Federation of Labor, the Ohio CIO Council, the United Mine Workers of America, the International Association of Machinists, the Brotherhood of Locomotive Firemen and Engineers, the Brotherhood of Railway Trainmen, the Order of Railway Conductors, the Brotherhood of Locomotive Engineers, the Brotherhood of Railway Clerks, the Maintenance of Way Employees in the Communications Workers of America.

V izjavi je rečeno, da je predlagana sprememba volilnega sistema v prvi vrsti naperjena proti članom tujerodnih skupin in ostalih manjših skupin, ki niso končali visokih šol in ne morejo razumeti nov in zapleten volilni sistem.

Novo ustanovljena organizacija apelira na volilce, naj glasujejo proti spremembi ustave, kar se tiče volilnega sistema.

Sovjetska zveza zahteva brezpogojno podrejenost Jugoslavije in ostalih socialističnih držav, je rekel Tito

Priprave za zadnjo bitko na Kitajskem

CUNGČIN, 26. okt.—Na meji kitajske province Kwangsi so se danes začele zbirati sile Ljudske (komunistične) armade za zadnji obračun z ostanki nacionalističnih armad.

Poročila pravijo, da je za ofenzivo pripravljenih kakšnih 225,000 najboljših komunističnih vojakov, katerim se bodo zoperstavile 200,000 mož broječe sile nacionalističnega generala Pai Cunghsia.

Uradno je bilo naznanjeno, da "rdeči" gen. Lin Piao poveljuje sedmim armadam, ki štejejo 177,000 mož. Nadaljni dve armadi pa bosta vdrli v provinco Kwangsi s severne strani. Te dve armadi se nahajata pod poveljstvom gen. Cen Kenga, ki je zavel Canton.

Očitno je, da sile Ljudske armade nameravajo razklati provinco in prodrati do francoske Indokitajske. S tem bi nacionalisti bili popolnoma odrezani od morja.

GRČIJA BO MORALA ZNIZATI ARMADO

ATENE, 26. okt.—Ameriški ambasador Henry F. Grady je danes obvestil Grčijo, da bo morala znižati svojo armado, če se želi izogniti ekonomski krizi.

Grady je izjavil, da bodo Zedinjene države znižale svojo pomoč Grčiji za 25 odstotkov. Kar se tiče ekonomske pomoči, pa bo odvisno, kako jo bo Grčija uporabljala.

Po mnenju ambasadorja Grčija ne potrebuje več tako številno oboroženo silo, odkar so grški partizani odnehali s civilno vojno.

BEGUNCI IZ EVROPE SO ZADOVOLJNI V AMERIKI

WASHINGTON, 26. okt.—Uradnica Mednarodne organizacije za begunce Miss Ruth Safran je danes naznanila, da begunci iz Evrope imajo radi Američane in življenje v Ameriki, medtem ko z druge strani tudi Američani prijazno gledajo na novodošlece.

Kot pravi Miss Safran se je v Zedinjene države vselilo blizu 100,000 beguncev od 205,000, ki jim je dovoljen vstop na osnovi zakona o begunceh.

Organizacija za begunce pripravlja veliko proslavo v New Yorku, ko se bo prihodnje soboto izkrcal 101,000 begunec.

Sodeluje pri programu

Mala Peggy Peterlin, hčerka Mr. in Mrs. Louis in Tillie (Križmanc) Peterlin iz 2150 Glenridge Rd. bo v nedeljo zvečer nastopila na varietnem programu, ki ga priredi St. Joseph's Committee na E. 23 St. in Woodland Ave.

Redna seja

Jutri zvečer ob osmih se vrši seja društva Zavedni sosedje št. 158 SNPJ v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Članstvo je prošeno, da se udeleži v polnem številu.

Jugoslovanski premijer zagovarja tesno ekonomsko sodelovanje z Italijo; deset tisoč italijanskih strokovnjakov bi se vposlilo v jugoslovanskih industrijah

BEOGRAD, 26. okt.—Jugoslovanski ministrski predsednik maršal Tito je danes obtožil Sovjetsko zvezo, da zahteva od Jugoslavije in ostalih malih socialističnih držav brezpogojno pokornost.

"Mi vemo, da voditelji Zveze sovjetskih socialističnih republik niso zavzeli pravilno stališče napram nadaljnem razvoju socializma v ostalih deželah sveta, kajti oni sledijo politiki brezpogojne podrejenosti malih socialističnih držav eni veliki socialistični državi," je rekel Tito.

"To pa predstavlja oviro nadaljnemu razvoju socializma na svetu, ker to ni samo stvar politične, pač pa ekonomske podrejenosti, kar pomeni izkoriščanja."

Titov govor je objavila vladna informativna služba skupaj z naznanilo, da je Jugoslavija sprejela pomožnega državnega tajnika Georgea Allena za novega ameriškega ambasadorja v Beogradu.

Jugoslovanski premijer je govoril skupini italijanskih partizanov, ki so se borili skupaj z jugoslovanskimi proti nemškemu okupatorju.

Jugoslavija bi sprejela na tisoče italijanskih strokovnjakov

V svojem govoru je Tito apeliral za tesnejše ekonomsko sodelovanje med Jugoslavijo in Italijo in ob tej priliki izjavil, da bi Jugoslavija lahko dala delo na deset tisoč strokovnjakov iz Italije. To je prvič, da je jugoslovanski premijer odprto povabil italijanske delavce, naj pridejo v Jugoslavijo, kjer bi zaradi razvoja industrij imeli prilike za delo.

Tito je v svojem govoru dal jasno vedeti, da se bodo jugoslovanski voditelji zoperstavljali Sovjetski zvezi.

"Mi ne moremo in ne bomo dovolili Sovjetski zvezi, da bi vsilila svojo voljo naši deželi."

"Mi se borimo in se bomo vztrajno borili. Mi vemo, da se v tej borbi borimo za veliko in pravično stvar, ki bo v bodočnosti imela ogromen mednarodni pomen. Vsled tega pa socializem v Sovjetski zvezi ne bo propadel, kajti ta socializem je stvarnost," je izjavil Tito.

Lavrentijev bo baje označen za "nezaželjivo osebo"

V zvezi z izobčenjem jugoslovanskega ambasadorja Karla Mrzovića iz Sovjetske zveze, zapadni opazovalci menijo, da bo Jugoslavija vrnila milo za drago in označila sovjetskega ambasadorja v Beogradu Anatolija Lavrentijeva za "nezaželjivo osebo."

Kot je bilo naznanjeno, je sovjetska vlada včeraj zahtevala odpoklic jugoslovanskega ambasadorja Mrzovića, ker je njegovo ime bilo omenjeno na obilnici proti Laszlu Rajku v Budimpešti.

Ceprav se Lavrentijev, ki je bil imenovan za sovjetskega zastopnika zunanjega ministra, ne nahaja v Beogradu že dlje časa, se ga še vedno smatra za sovjetskega ambasadorja v Beogradu. Veruje se, da Sovjetska zveza nima nobenih namenov, da bi v Beograd poslala novega ambasadorja, pač pa da namerava obdržati zelo poslabšane diplomatske odnose z jugoslovansko vlado potom nižjih uradnikov svoje ambasade.

Zinka Milanova označena za "ameriško vohunko"

BEOGRAD, 26. okt.—Znana operna pevka Zinka Kunc Milanova, bivša članica Metropolitan opera v New Yorku, je bila danes označena za "ameriško vohunko."

Sovjetski časopis "Literarna Gazeta" je objavil članek, v katerem je rečeno, da je Milanova ameriška vohunka in da se stalno nahaja v družbi maršala Tita, ki da jo je obsel z dijamanti. Časopis pristavlja, da je Zinka Kunc "modni diktator" za žene jugoslovanskih ministrov in generalov.

Zinka Kunc-Milanova, ki je stara 43 let in omožena z gen. majorjem L. Iličem, bivšim jugoslovanskim ambasadorjem v južni Ameriki, se je samo nasmehnila na obtožbe sovjetskega časopisa. Izjavila je, da so te obtožbe "navadna neumnost."

(V New Yorku je Jack Adams, zastopnik znane pevke, rekel, da Milanova nikakor ni vohunka. "Ona se zanima le za svoje petje in obleke," je rekel Adams.)

JUGOSLAVIJA NE PODPIRA GRŠKE PARTIZANE

NEW YORK, 26. okt.—Zedinjene države so danes zahtevale, naj Združeni narodi obsodijo Albanijo in Bolgarijo, ker omenjeni državi podpirata grške partizane. V zahtevi za obsodbo pa prvič ni bila omenjena Jugoslavija, kar se tolmači, kot da je Jugoslavija prenehala podpirati grške gerilce.

Tozadevno resolucijo, s katero bi se obsodilo Albanijo in Bolgarijo, so predložile Zedinjene države, Anglija, Avstralija in Kitajska. V njej se med ostalim zahteva od dveh balkanskih držav, naj se prenehata vmešavati v notranje zadeve Grčije.

V bolnišnici

Nevarno je zbolela Dorothy Petek, hčerka Mr. in Mrs. Andrew Bole, 6112 Luther Ave. Nahaja se v sobi št. 324 v St. Vincent Charity bolnišnici. Želimo ji skorajšnje popolno okrevanje!

"ENAKOPRAVNOST" UREDNIKOVA POŠTA

Owned and Published by
THE AMERICAN YUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
 231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
 HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
 By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
 (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
 For One Year—(Za eno leto) \$8.50
 For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
 For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
 (Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
 For One Year—(Za eno leto) \$10.00
 For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
 For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KOROŠKI SLOVENCİ NE BODO POZABILI

Ob priliki desetletnice začetka druge svetovne vojne in tik pred avstrijskimi parlamentarnimi volitvami je "Slovenski vestnik" objavil sledeči članek:

Eno desetletje je minulo, ko je nacistični diktator, v katerega so množice nemškega naroda v svoji imperialistični, nacionalno-šovinistični mentaliteti, po naukih svojih demagoških filozofijah o nemškem "Herrenvolku" in zvišenosti nemške rase nad drugimi narodi, slepo verovali, ukazal prekoračiti meje suverene poljske države. Brez vojne napovedi je tisti trenutek izbruhnila najbolj krvava, kruta in neusmiljena svetovna vojna, pripravljena na dolgo roko od kapitalističnega finančnega velekapitala, katerega orodje je bil nemški fašizem, ker vsakdo je vedel, da pomeni fašizem vojno.

V onih jutranjih urah, ko je radio razglašal po svetu, da je najbolj močna in oborožena nemška armada prekorčila svoje meje, se je pričela nepopisna žalost vseh narodov. Pobesnela fašistična soldateska, pijana "bliskovitih zmag," je divjala vedno bolj in bolj. Zver v človeški podobi je podivjala. V krvi in ognju so teptali človeško dostojanstvo. Rablji so postali gospodarji, teror se je sprehajal po cestah, mestih in vaseh, moriti in uničevati je postal sistem in ogabno ovadništvo je cvetelo in postalo vogelni kamen teroristične državne eksistence in moderno ter junaško za fašiste je bilo, moriti in iztrebljati družine, vasi, mesta, cele narode.

Ni mogoče v kratkih besedah zgostiti vso grozoto zgodovine preteklih let, ki so jo doživljali narodi, družine in vsak posameznik. Zločini so se kopičili v neskončnost, žrtve so naraščale v stotine in milijone. Na vrhuncu svoje moči je Hitler naropal 8,146,000 kvadratnih kilometrov zemlje in zaslužil 310 milijonov ljudi. Rezultat vsega tega pa je bil 25 milijonov mrličev, na milijone pohabljenih, na stotine požganih vasi in domov, razbitih mest in kulturnih vrednot in uničenih življenjskih sreč.

Val gorja se je razlil, kakor je bilo pričakovati, tudi nad jugoslovanske narode in nad nami koroškimi Slovenci so hoteli izvršiti justifikacijo že davno izrečene smrtne obsodbe. Nikdar ni naš človek v svojem zdravem razumu verjel v končno zmago fašizma, tudi ne v časih sirenskega vpitja radio-oddajnih postaj s "posebnimi poročili" o fašističnih zmagah. Krvava Hitlerjeva roka je po svojih trabantih nastavila sekiro na deblo slovenskega ljudstva na Koroškem. In vlačili so naše najboljše v koncentracijska taborišča, ki so rastle v neskončnost in preganjali naše družine z rodne zemlje. Z naglico in sadistično strastjo so hoteli naš življ izkoreniniti in iztrebiti. Nikdar ne bo naše ljudstvo pozabilo imen, ki zvenijo tako tuje, toda vzbujajo tako strahotne spomine, kakor Dachau, Buchenwald, Auschwitz, Ravensbruck, Mauthausen in nešteto drugih taborišč uničenja in smrti, krematorijev in plinskih čumnat, teh "kulturnih" spomenikov fašistične strahovlade.

Prav tako tudi nikdar ne bo pozabilo tudi imen, kot so Hesselberg, Frauenaurach, Eichstadt, Schwarzenberg, Ratstatt in mnoga druga taborišča, kjer so tisoči koroških Slovencev, možje in žene, starčki in otroci, pregnani iz svojih domov, trpeli pod fašističnim škornjem.

In nikdar ne bodo pozabljene prečute noči v negotovosti, kaj bo prinesla noč in drugi dan, ker noč in dan so bila vrata gestapovskih ječ in mučilnic odprta in nihče ni vedel ne ure ne dneva, kdaj ga bo doletela usoda. Nešteto naših je usoda doletela in s krvjo in solzami je naše ljudstvo doživljalo Kalvarijo in le od daleč so se slišali zvonovi velikonočnega jutra, "Stalinove orglje" izpod Stalingrada in odmevi pušk partizanskih borb iz Jugoslavije in Slovenske Koroške.

Po "bliskovitih zmagah" prvih vojnih let je prišel veliki preobrat—Stalingrad—in dvignili so se partizani vseh svobodoljubnih narodov, med njimi tudi naši koroški partizanski borci, ki so se upirali nasilju ter zgrabili za puško in se po koroških zgodovih junaško borili proti nemškemu sovražniku, in prispevali k popolnemu porazu Hitlerjeve diktature "tisočletnega rajha."

Hitlerizem je bil vojaško premagan, a ostale so mu korenine. Spet dviga glavo neofašizem, spet se pojavlja tudi v Avstriji boljše ali slabše zakrinkan v nekaterih strankah, ki se potegujejo za glasove volivcev za ješenske volitve. Koliko so se volivci iz preteklih let groze in smrti naučili, bodo pokazale volitve. Za naš koroške Slovence

Jože Kastelič:

KAJ JE MUZEJ

Volite za F. Derdicha

Euclid, Ohio—Volitve se čim dalje bolj bližajo in marsikateri(a) premišlja, komu bi oddal(a) svoj glas za boljši provcivit naselbine. Vsaki kandidati (inja) obljublja mnogo izboljšav v slučaju izvolitve. Pri meni obljuba dela dolg.

Tukaj v Euclidu imamo za kandidata moža, ki si prizadeva zopet priti na svoje prejšnje mesto. Kandidata- moža, ki ga pozna sleherna oseba v Euclidu radi njegove poštenosti in prizadevanja za korist njegovega okrožja in mesta Euclid sploh. Mož boritelja, ki je že prej zavzemal mesto councilmana v tretji vardi. To je naš pravi zagovornik navadnega trpina in delavca Mr. Frank Derdich. On je mož, ki je vedno na razpolago v slučaju potrebe in usluge.

On je mož, ki se bo boril za boljšo postrežbo v Euclidu. On je mož, ki se poteguje za odpravo nevarnih križišč, za boljšo transportacijo, za primerna igrišča za otroke. On se bo boril za boljšo ognjegasno in policijsko poslugi, in nešteto drugih postrežb v rastočem Euclidu.

Derdich je mnogo storil v preteklosti za euclidsko naselbino, posebno pa za Jugoslovane, najsi bo na političnem ali kulturnem ali narodnem polju.

V slučaju izvolitve, kar bo gotovo, če poprimemo skupno, bo njegov urad odprt vsakemu in vselej. Stori mo svoje državljansko dolžnost 8. novembra in zopet pošljimo nazaj moža na njegov prejšnji prostor councilmana v tretjem vardu.

Volite za Mr. Frank Derdicha v tretji vardi! Hvala vam!

John Korošec.

Volite proti "oleomargarine"

Pri volitvah 8. novembra bodo imeli volilci referendum, da li naj se dovoli in državi Ohio, prodaja pobarvanega (rumenega) oleomargarine, katerega dobivajo gospodinjje sedaj po trgovinah samo v naravni beli barvi, in če želijo, si ga same pobarvajo rumeno, da zgleda kot maslo.

I. H. Steffy iz Akrona, načelnik Ohio Dairy Welfare Committee, je izjavil, da bo cena pobarvanemu "oleomargarine" mnogo višja kot pa je za belega, čeprav stane barvilo komaj 30 centov tona. Na ta način bo po njegovemu mnenju v škodo, razje kot pa v korist, onim odjemalcem z majhnim dohodkom, ki rabijo to tvarino mesto pristnega masla.

Svojo trditve je Mr. Steffy podprl z izjavo, da se bo federalni davek 10c pri funtu enostavno daddto k ceni "margarine" če se ga bo pobarvalo.

Zato se priporoča vsem volilcem, da pri volitvah na 8. novembra volijo proti referendumu za dovoljenje prodaje rumenega "oleomargarine". Na glasovnici za referendum napravite križ pred besedo NO.

—(Oglas)

JAPONSKA VLADA BO OBISKALA ZED. DRŽAVE

WASHINGTON, 25. okt. — Kongresnik Burnside je danes izjavil, da bo japonska vlada prihodnjega februarja prišla v Zedinjene države. Japonski ministri se bodo soglasno z izjavami kongresnika poučili o ameriškem demokratičnem sistemu, zakonodajnem ustroju in ekonomskim prilikam, kar jim bo v veliko pomoč, da svoji vladi dajo iste smernice.

je odločitev enostavna: Volili bomo Demokratično fronto delovnega ljudstva, ki je med drugim, kar zadeva naše koristi, za "bratstvo med vsemi narodi na temelju enakopravnosti in za mir, svobodo in boljše življenje vseh delovnih ljudi."

Precej je še razširjeno mišljenje, da je s pojmom muzeja nujno zvezano nekaj starega, dolgočasnega in zaprašenega. Kodar kaka stvar odsluži potrebam življenja, gre v muzej. V muzeju se nabirajo starine in redkosti, v muzej odlagajo stvari, ki so postale doma odveč. Če imaš slučajno v nedeljo dopoldne uro časa, pa stopiš v muzej. Tam si ogledaš starine, kmečko nošo in živali, od mamuta do pisanih metuljev. Predstava poudi drugo, tako da je tvoj končni vtis precej zmeden. Ostal ti je samo spomin na hladne, visoke dvorane, po katerih se sprehajajo z dolgočasni pazniki.

In vendar v resnici prava podoba muzeja ni takšna. Kolikor resnemu obiskovalcu še delajo naši muzeji vtis zaprašenosti, osamelosti in neurejenosti, je to dediščina preteklosti, ki je ni mogoče čez noč opraviti. Kajti z razvojem družbenega življenja se korenito spreminjajo tudi muzeji.

Beseda muzej je grška in pomeni "hram Muz", boginj umetnosti in znanosti. V stari Grčiji in Rimu so imeli palače, v katerih so se zbirali izobraženci in proučevali tam shranjene rokopise Homerja in drugih pesnikov in pisateljev. Dvorane so bile okrašene z umetninami. Takšni so bili prvi muzeji.

Znamenite so bile potem v dobi renesanse zbirke rimskih in grških starin na dvorih raznih knezov, predvsem v Italiji. S porastom moči centralnih vladarjev — v Moskvi, na Dunaju, v Madridu, Parizu in Londonu — se je tudi umetniško bogastvo renesanse pričelo seliti iz majhnih mest in gradov v velike dvorne zbirke, ki so osnova kasnejših velikih muzejev.

V tem času bogate tudi prvi meščani in si krase svoje domove po vzoru dvora in dvorjanov. Ko je leta 1640 umrl slikar Rubens, ki je bil po poreklu meščan, je zapustil poleg svojih podob tudi 19 Tizianov, 17 Tintoretov, sedem Veronesov in po eno sliko Raffaella, Ribere, Van Eycka, Holbeina, Brueghelela in drugih. Francoska meščanska revolucija je prinesla velike spremembe v družbeni strukturi. Stara imetja so propadla, pojavili so se novi "kralji bank". V tej dobi so se tudi umetnine selile. Novi meščan se je oddal z bogastvom in redkimi starinami, velik del starin in umetnin pa je potekel v muzeje. Ko je Goethe potoval na predvečer francoske revolucije po Italiji, je bila papeška galerija slik na Quirinalu za ljudstvo odprta samo enkrat na leto. To se je pozneje spremenilo. Muzeji so postajali dostopni množicam.

V 19. stoletju se je razširila tudi vsebina muzejev. Do tedaj so bile v zbirkah predvsem umetnine, razni redki novi in medalje iz dragocenih kovin. Toda Napoleon je iz Egipta prinesel prve arheološke predmete, ki niso bili toliko znameniti po svoji umetniški podobi, kakor po svoji zgodovinski in znanstveni pomembnosti. V tem pogledu je Rusija prednjačila pred Evropo, kajti že Peter Veliki je zbiral v svojem muzeju skitske in azijske starine. Na teh osnovah je 19. stoletje gradilo dalje.

Velika izkopavanja so prinesla ogromno množino arheoloških predmetov, odkrita je bila evropska prazgodovina, Schliemann je našel Trojo in Mikene. Razodela se je stara Indija, Azija in Egipt. Kolonizatorji so z bogastvom kolonij naropali tudi

velikih razdobjih: od praskupnosti preko suženjstva in fevdalizma do kapitalizma, od krize kapitalizma do socializma. V posameznih razdobjih morajo biti vidni proizvodni procesi, ki so pogoj za določene proizvodne odnose med ljudmi. Posebno morajo priti do izraza nasprotja, ki so v vsaki razredni družbi, in prehodi med posameznimi družbenimi oblikami. Zato tako muzej, čigar vzor je "Zgodovinski muzej" v Moskvi, uporablja vsa možna sredstva, da doseže svoj namen: razstavno tehniko, fotografije, risbe, diagrame, napise in modele. To je še vedno lep in bogat muzej, najlepši muzej, kar je le mogoče, toda njegova vloga ni več slepilo in brezidejno bogastvo predmetov, muzej torej ni več sam sebi namen, temveč je znanstven, vidno prikaz preteklosti z odgovornim izobraževalnim in humanističnim pomenom. Poleg takega univerzalnega muzeja pa so seveda še posebni muzeji vseh vrst in odtenkov: muzej narodnoosvobodilne vojne, vojnogodovinski muzej, šolski, zemljepišni, tehnični, gledališki, vinarški muzej. Posebno važno mesto ob splošno zgodovinskem muzeju zavzema tenografski (narodopisni) muzej, ki ima namen, predstaviti materialno kulturo kmeta, oziroma tistih širokih plasti prebivalstva, v katerih so značilnosti kakega naroda najbolj izoblikovane. V zvezi z zemljepisnim muzejem se vrste razne oblike prirodoslovnih zbirk, od najbolj splošnih do posebnih. Vsi ti posamezni muzeji morajo imeti vedno iste naloge kakor univerzalni zgodovinski muzej, vsak v svojem področju: prikaz dialektike razvoja v nekem odseku življenja.

Če se na podlagi teh splošnih in zelo okvirnih ugotovitev povrnemo na stanje muzejev v Jugoslaviji in posebej v Ljudski republiki Sloveniji, moramo ugotoviti od osvoboditve dalje velik napredek. Skoraj vse muzeje so preuredili ali pa jih preurejajo. V vseh se kaže prizadevanje, da obračunajo s preteklostjo in postavijo zbirke po pravkar označenih načelih. Med najbolj vidnimi in doslednimi primeri lahko omenimo poskus preureditve Narodnega muzeja v Ljubljani, Narodopisnega muzeja v Beogradu in Umetniško-obrtnega muzeja v Zagrebu.

Obisk muzejev se je razveseljivo povečal. Višek dosega odlično urejeni Vojni muzej v Beogradu, čigar obiski grede mesečno, da, tedensko v tisoče. Sodelovanje med centralnimi in pokrajinskimi muzeji se je poglobilo. Znanstveno delo muzejev se oživlja—Sarajevski muzej in Narodopisni muzej v Ljubljani že izdajata svoje glasilo. Ljudska oblast posveča muzeju izredno skrb. Dotacije so visoke in vsaka pobuda s strani muzejskih vodstev je sprejeta z vso pozornostjo. Z zakonom o zaščiti kulturnih spomenikov in prirodnih znamenitosti sta se tudi nakup za muzeje in pridobivanje predmetov zelo olajšala. Ni več daleč čas, ko bomo pričeli graditi nove muzejske palače.

Spričo nalog, ki jih ljudstvo po svoji oblasti muzeju daje in spričo pričakovanj, ki jih ljudstvo do muzejev ima, je odgovornost muzejev velika in resna. Še bo treba zastaviti silne napore in rešiti zamotane znanstvene in organizacijske probleme, da bodo muzeji res dobrasli nalagam času: na znamenitih pridobitvah preteklosti vzgajati ljudske množice v humanizem in borbenosti za napredno družbo.

"Obzornik"

TOBIN ZA LOKALNO POBIJANJE BREZPOSELNESTI

WASHINGTON, 25. okt.—Delavski tajnik Maurice Tobin je danes apeliral na državne in lokalne oblasti, naj podvzamejo mere za pobijanje brezposelnosti.

Tobin je poslal pisma 48 guvernerjem. V pismih je priporočil, da se sestavi lokalne odbore, posebno na kritičnih področjih, ki naj si prizadevajo, da bi se čim več ljudem preskrbelo delo.

Varietni program

OB 15-LETNICI
KROŽKA ŠT. I

PROGRESIVNIH SLOVENIK AMERIKE

V NEDELJO, 30. OKTOBRA 1949
v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

★
PRICETEK OB 3. URI POPOLDNE
Sodelujejo:

DRAMSKI ZBOR "ANTON VEROVSEK"
PEVSKI ZBOR "JADRAN"
MLADINSKI PEVSKI ZBOR
MISS JUDY PRETNAR IN MR. ROGER DENNIS

Dramski zbor "Anton Verovšek" podá igro
v 3 dejanjih
"Tri sestre"

Osebe:

OREL	Joe Godec
HELENA, njegova žena	Uršula Branisel
MAJDA	Frances Henigman
SPELA	Frances Godnjavec
ANA	Jennie Primc
ANTON, organist	Frank Kokal
GABROV FRANCE	Andy Božič
JERA, dekla pri Gabrovih	Sophie Barton
BERAC	Stebalj

Prvo dejanje: Pri Orlu; drugo dejanje: pri Antonu;
tretje dejanje: pri Gabru

Režiser: John Steblaj

Med dejanji nastopijo pevci zbor Jadran, pevci in godbeniki Mladinskega zbora, Miss Judy Pretnar in Mr. Roger Dennis z mariojetami in mala Linda Turner v akrobatičnem nastopu.

Del preostanka te prireditve bo za kritje stroškov za novo scenerijo.

Po predstavi ples: — Igra Johnny Vadnal orkester

BRANISLAV NUŠIĆ:

LISTIČI

(Nadaljevanje)

Toda kam sem zavlekel, kako naj opišem vse tvoje življenje, ki je dolgo, dolgo po številu dni, ki si jih preživel, —le kdo bi vse to opisal!

Spominjam se, da smo se v šestem razredu učili stilistike in nam je profesor nekoč dal nalogo pod zaglavjem: "Kaj je življenje in zakaj naj se človek trudi, da bo svoj namen v življenju dosegel?"

V stilistiki smo bili vsi podkovani. Neki moj tovariš je znal imenitno posnemati tuj slog, pa je samo sloga, marveč tudi ropot. O, ta je v tem pravcu tako daleč dosegel, da je postala najj pozorna sama država. Drugi je spet napačno razumel namen stilistike in se je pozneje posvetil pleskanju trvdik in prav ta, bi rekel, ki se je lotil pleskanja trvdik, je na gornje vprašanje takole odgovoril:

"Življenje je podobno cesti. S tako ga je treba graditi. Ko stopiš na začetku, se ti zdi, da je nedogledno; ko si ga premeščaš, si truden in se ne vrneš, ker ljudstvo pravi, da se človek nikoli ne vrača po isti poti. Dokler je cesta nova in nadelana, gredo po njej mnogi potniki in mnoga kolesa in ona jih nosi in ne kolesa ne treso, ker je njeno hrbtniše še zdravo. Potem pa se pokaže na njej prva brazda pa druga in tretja. Nekje se izboči, nekje upogne, nekje usloči; porjavlja se cesto, nasipaš gramoz, kar pa le malo zaleže. In ko se cesta pokvari, ko je polna brazd,

ko se usloči hrbtniše, jo zapuščajo pešci in vozovi in vsi, kolikor jih je prenosila; obidejo jo in iščejo novo pot, po kateri bodo šli . . ."

A le kam sem zašel, da pre-mišljam o življenju! U, koliko je tu treba premišljati! Bolje, da prepevam valček o lagunah, ta je njej všeč. Kadar prepevam ta valček, se spominam njenih črnih oči in njenih črnih las . . . La, la, la, la, la! . . . La-la . . .

IV.

Ne pametujem dobro, a morebiti se vsi spominjate tiste pripovedke o neskončni pravdi, ki je tekla v neskončni Rusiji.

Torej, neki ruski knez se je bil ločil od žene in pri delitvi so ji vrnili doto in sinka, ki se je bil šele rodil, možu pa prisodili pohištvo. Ampak to že ni tako pomembno, pomembnejše je, da mati ni nič kaj ljubila otroka in ga je dala neki dojljici v režo. Oče, ki je imel otroka rad, pa ni mogel videti sinka v tujih rokah, zato je vložil tožbo, s katero je zahteval, naj prisodijo dete njemu in vzrejo, ali pa naj ga vzame mati sama, nikar pa, da bi ga dojila in vzgajala dojljica. To pravdo so zaradi preprostejše uprave, kakršno bodo —kakor čujem— uvedli tudi pri nas v vojski, pričeli skrbno vleči s sodišča na sodišče, iz arhiva v arhiv. Otroci so rasi pri dojljici, šel v šolo, nato v vojno akademijo pa med čestnike in je tako postopoma zrasel v generala. In nekoč je sivolasi general.

dobil sodni odlok, s katerim je sodišče privolilo, da ga lahko dojljica še nadalje doji.

Vsi carski listi, ki so pisali o zadevščini, so napadli vlado, se pravi, sodišče; zakaj te reči niso izročili v presojo beograjski občini.

O, tu se zadeve rešujejo vse bolj urno. Vsega je kakih pet ali šest zadev, ki jih rešujejo že kakšnih deset let in pri tem že obeta občinski odbor spoštovanim plačevalcem občinskih določil, da jih bo najpozneje čez tri leta presenetil z odlokom.

Sicer pa, naj bo kakšna reč ne vem kako zapletena, v dveh letih je opravljena.

In lejte, meni še na pamet ne bi padlo, da bi o tem govoril, storim pa to zgolj zato, ker bodo zdaj pri nas v vseh strokah uvedli novo poenostavljeno upravo, ki bo 'povedla državno ladjo z novo močjo naprej."

A pogledjte, vas prosim, kako naglo gre to: v Prepeliški ulici potrebujejo svetilko. Meščani so se zbrali in sklenili, da je svetilka potrebna. Lepo, to reč je vzel župan v roke, izdelal načrt in sklical občinsko sejo. Da bi s svoje strani čim več prispevali, niso prišli odborniki v zadostnem številu na prvo sejo in je župan kajpada sklical drugo.

Na drugi seji je župan stavil to reč na dnevni red. Vstane govornik in govori po priliki takole:

"Gospoda, dobro poznam prebivalce Prepeliške ulice. Svetilke jim ne moremo dati. Kolikor se spominjam, smo jim jo dali pred šestimi leti—in kje je zdaj? Sneli so jo prebivalci Prepeliške ulice in kdo bi vedel, v kateri kleti zdaj sveti!"

Pa vstane odbornik, ki je slučajno prebivalec Prepeliške ulice, udari s pestjo po mizi in revkne: "To je žaljivo, to je žaljivo, pa če že je izginila svetilka iz Prepeliške ulice, vsaj nismo kradli občinskih zastav, kakor so jih kradli prebivalci te in te ulice!"

Zdaj se dvigne prebivalec "te in te" ulice in udriha s pestjo po mizi: "Gospoda, mislim, da je to sveta hiša, in če bomo gnali tukaj tako daleč, tedaj vprašam: kje so pa občinski krampji? Jaz sem v lanskem proračunu videl med inventarjem nekakšne krampe in zdaj vas vprašam: kje so ti krampji?"

Zdaj šele vstane župan, pozvanja in prične miloglasno: "Gospoda, kakor vidim, preveča govore vseh predgovornikov ena sama misel in ta je: da bi bilo zelo potrebno, če bi na lice mesta, se pravi, v Prepeliško ulico poslali komisijo, ki naj pregleda stanje in potem poroča odboru, ali so prebivalci Prepeliške ulice resnično potrebni svetilke ali pa jo nemara zahtevajo zgolj zato, da bi nakopali odboru čim več dela."

To so upoštevali in izvolili komisijo. In: potem so komisijo

sklicevali kak mesec dni, naposled se je sešla, saj se "samo bregovi ne snidejo, ljudje pa se morajo sniti v življenju." Nu; sešla se je komisija in se je razvil živahen pogovor zastran volitve predsednika. Ko so s tem pripravili dve seji, je komisija sestavila zapisnik in sklenila, da je treba izvoliti tri strokovnjake, ki bodo šli na lice mesta.

Strokovnjaki so se čez čas sešli in našli, kje bi v Prepeliški ulici lahko postavili svetilko. Predložili so komisiji poročilo, toda v komisiji so trije člani odvojili mnenje, ker so "strokov-

njaki" dognali, da je zelo primerno postaviti ulično svetilko pred hišo občinskega odbornika, "odvojeno mnenje" pa hoče svetilko na oglu. V komisiji so se zaradi tega —pač bolj zaradi forme— sprli, kar pa še malo ni oviralo, da ne bi županu predložili točnega in obširnega poročila o vsej zadevi, seveda z "odvojenim mišljenjem."

Zdaj je župan sklical prvo sejo, na katero odborniki ne bodo prišli, nakar bo sklical drugo sejo, na kateri bodo sklepali ob prisotnosti tistih, kolikor jih pride.

Tu je najprej udaril s pestjo po mizi prebivalec Prepeliške ulice, za njim pa prebivalec "te in te" ulice in so bile še enkrat omenjene občinske zastave in občinski krampji iz lanskega proračuna. In ko je prišla na še neka nova zadeva, "o nekakšnih krajah na občinskem pokopališču," je predsednik spet pozvonil, vstal in miloglasno pričel:

"Govore vseh predgovornikov, gospoda, preveča—kakor vidim—enotna misel in ta je: da bi bilo zelo potrebno, da bi mnenje strokovnjakov skupaj z zapisnikom komisijevih sej in z

odvojenim mišljenjem predložili zboru meščanov, ki bi ga sklicali za prihodnjo nedeljo."

(Dalje prihodnjico)

Zavarovalnina

proti ognju in nevihti in avtomobilskimi nezgodami ZA ZANESLJIVO POSTREŽBO SE PRIPOROČA

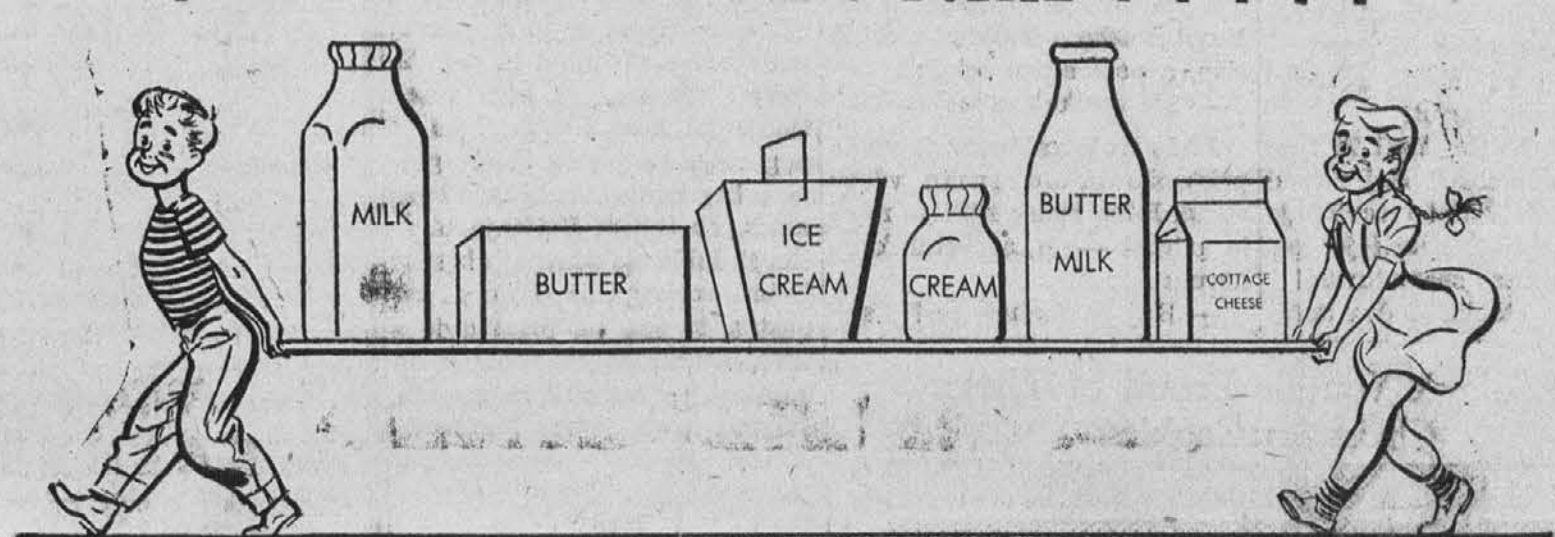
DANIEL STAKICH

AGENTURA 15813 WATERLOO RD. KE 1934

VZEMITE ENO KRAVO V OHIJU . . . NAKRMITTE JO S TRAVO



IN GLEJTE KAJ DOBITE



POLEG—govedine in teletine . . . 40% naše govedine in teletine pride od molzne živine. POLEG—konzervacija zemlje . . . molzne krave obvarujejo našo dobro zemljo pred razpadom . . . ohranijo rodovitnost zemlje, ki zagotavlja pridelek jestvin "brez katerih ne moremo biti."

in vpoštevajte to Poljedelstvo znaša 14% vse zaposlitve v državi . . . krave se molzi na 3 izmed 4 farm v Ohiju . . . prodaje mlekarških produktov znašajo 20% skupnega dohodka na farmah v Ohiju. Z druge strani, prodaja farmških produktov, rabljenih v oleomargine znaša samo 1/4 do 1% skupnega farmskega dohodka v državi.

VI BODITE SODNIK! WON'T YOU VOTE "NO" ON YELLOW OLEO? (Nov. 8)

Marko, sin, ki se je zdaj vrnil. Imel je velik pohlep po bogastvu in to je bila lastnost, ki jo je bilo vredno upoštevati. Vendar pa je bilo njuno prvo srečanje hladno kakor srečanje z drugimi. Šele počasi sta se razgovorila. "Zemljo ste dobili?" je vprašal sin. "Zemljo," je pritrtil mirno oče. Kadar je zadnje čase govoril o zemlji, je bil njegov glas miren, brez velikega navdušenja kakor nekdanje dni. "Enajst oralov." "Enajst," je ponovil tiho sin. Potlej, kakor bi nekaj razmišljal. "Enajst," si je spet rekel, ne da bi se gledal očeta. "To je lep kos, na tem bi se dalo živeti." "Mislim," je pripomnil oče. "Živeti se da. Samo obdelovati nam nima kdo in ne s čim. Šele predzadnjim smo kupili krave, voz in drugo pa sem sam napravil."

"Najbolj kompletna trgovina več milj naokrog" TOMMY TAYLOR ETON OBLEKE Preje \$6.95 sedaj \$2.95 Vse-volnene obleke—rjave, Royal modre, temno-modre in zelene barve. Mere 3 do 8. DEŠKE VSE-VOLNENE SUKNJE OBRUBLJENE Z USNJOM. Vrednosti do \$10. Se prodajo za \$4.95 Imamo na stotine komadov obleke in perila; pripravno za pošiljke v staro domovino. KUPITE DARILA IN JIH SHRANITE DO BOŽIČA! Nottingham Dept. Store

MISKO KRANJEC OS ŽIVLJENJA ROMAN KDOR NI DELAL Bil je nevisoke postave, dokaj čokat. Nasilen ni bil nikoli, vendar pa je že v tistih zgodnjih letih kazal svoje navade, ki očetu niso ugajale. Tako je na priliki neprestano godrnjal, da oče in mati, nista ničesar pripravila. To je bilo sicer v navadi pri hiši, da so otroci včasih tako govorili, vendar je ta skora vsak dan godrnjal, da ne bo doma, temveč da pojde po svetu, ker nima pomena ostati tu, v revščini. Takih stvari oče ni najrajši poslušal. Kakor bi se pri tem čutil krivega. In vendar v vseh svojih letih ni mogel ničesar

MIHAIL SOLOHOV
TIHI DON
ČETRTA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Fomin je siloma stisnil z nogami konju boke in ga pogljal v množico. Ljudje so se razkropili na razne strani. V širokem kolobarju je stala edinole vdova. Videla je že marsikaj na svetu, zategadelj je mirno gledala režeči gobec Fominovega konja in od gneva blede obraz jahača.

Fomin je tiščal vanjo s konjem in visoko dvignil bič.

— Tiho, mršnja runjava! ... Kaj pa agitiraš?!

Neustrašeni kozakinji je ravno nad glavo visel kvišku usločeni režeči se konjski gobec. Z žval je odletel blede zelen kosek pene, padel vdovi na črno ruto, z nje na lice. Vdova ga je otrnila z gibom roke in stopila za korak nazaj.

— Ti lahko govoriš, mi pa bi ne smeli? — je zavrnila in pogledala Fomina z okroglimi očmi, bliskajočimi se od srca.

Fomin je ni udaril. Potresel je z žilavko in zarjul:

— Kuga boljševiska! Ti bom že izbil neumnosti! Čuj ukazal bom, naj ti kiko zavihnjejo in te z nabijači nabrišejo, potlej se boš hitro spametovala!

Vdova je stopila še dva koraka nazaj, nepričakovano pokazala Fominu hrbet, se nizko priklonila in dvignila rob kikle.

— Ali bi tole rad videl, kljukec pavlihaši? — je zaklicala, se čudovito gibčno vzvračala in se spet obrnila proti Fominu. — Mene?! Tepsti?! Se ti pamet greje! ...

Fomin je razjarjeno pljunil, nategnil vajeti in pridržal vzpenjačnega se konja.

— Pokrij se, kobila jalova! Si vesela, da imaš toliko sala na sebi? — je glasno rekel, obrnil konja in zaman poskušal ohraniti na obrazu šorne poteze.

Zamolcklo, pridušeno krohota nje se je razleglo v trumi. Eden izmed fominovcev je stekel k vdovi, da bi rešil oskrunjeno čast svojega poveljnika, zamahnil je s karabinkinim kopitom, a orjaški kozak, po postavi za dve glavi večji od njega, je zastavil žensko s širokimi pleči in tiho, a pomenljivo rekel:

— Ne dotikaj se je!

In še troje vaščanov je naglo pristopilo in odrinilo vdovo stran. Eden izmed njih — mlad in grivast — je zāšepetal fominovcu:

— Kaj pa mahaš, nu? Babo

je kaj lahko ubiti, ampak ti svojo korajžo tamle, na hribu, razkazuj, tako za plotom smo mi vsi junaki ...

Fomin je korakoma odjezdil k ograji in se dvignil v stremeni.

— Kozaki! Lepo premislite! — je zavpil in se obrnil proti počasi se razhajajoči množici. — Zda zlepa prosimo, čez teden dni pa se vrnemo — a takrat bo druga pela!

Kdo ve zakaj se je udobrovoljil; smejal se je, ustavljal na istem mestu poplesujočega konja in vpil:

— Mi nismo strahopetci! Nas s takimle babjim ... (sledilo je nekaj neponovljivih izrazov) ne uženete! Videli smo že kozave in še vsake sorte! Ko pride mo in, če se ne bo nikdo izmed vas radovoljno zapisal v naš odred, bodo nasilno mobilizirali vse mlade kozake. To si zapomnite! Ne bomo se nič pestovali in se zaljubljeno pogledovali!

V množici, ki se je za trenutek zaustavila, je bilo slišati smeh in živahne pogovore. Fomin se je še dalje smejal in poveljeval:

— Na ko-o-onje! ... Grigorij je škrlatel od zadrževanega smeha in zdiral k svojemu vodju.

Fominov odred, ki se je razpotegnil po blatni cesti, se je vzpel že vrh klanca, negostoljubna vas se je skrila že izpred oči, Grigorij pa se je še zmeraj poredkoma nasmihal in premišljeval: "Dobro, da smo veseli ljudje mi kozaki. Sala nam je pogosteje na jeziku kakor gorje, a bog ne daj, da bi delali vse zares, ob takem življenju bi se človek lahko že zdavnaj obesil!" Dobra volja ga še dolgo ni zapustila in šele na prelazu je s skrbrjo in bridkostjo pomislil, da kozakov prejkone ne bo mogoče dvigniti in da je vse Fominovo početje zapisano neizbežnemu koncu.

13

Prihajala je pomlad. Močneje gorij je odvedel starca v stran pobočjih je skopnel sneg in zemlja, rdečkasta od prejšnjelnetnega zelenja, se je proti poldnevju že pokrivala s prosojno višnjevkasto meglico soparice. Na prisojaj, na gomilah, pod samorodnimi kamni, vraslimi v peščenjak, so se pokazale prve, svetlozelene kali travniške bilnice. Odkrili so se prelogi. Z zapuščenih zimskih kolovozov so se vrane preselile na gumna, na ozimino, zalito s talno vodo. V zajedah in strugah je ležal sinji sneg, na moč prepojen z vlago; od ondi je še zmeraj vel grizljiv mraz, toda že so v jarkih, pod snegom, nevidni očesu tenko in počeče šumljali spomladanski potočki in popolnoma vigradno, komaj opazno in mehko so zazelenele na jasad debela topolov.

Blizal se je delovni čas in z vsakim dnem je ginila Fominova tolpa. Po prenočevanju je zjutraj manjkalo enega, dveh

mož, nekoč pa se je hkrati pretolkel na Kuban, v pogorje, vstran od obljudenih krajev, in tam preživel zmeden čas. Druge rešitve, se mu je zdelo, ni.

Fomin je po Kaparinovem navetu pred ledolomom sklenil preiti na levo stran Dona. Na meji s hoprskim okrožjem, kjer je bilo veliko gozdov, je upal, da se bo, če bo sila, skrtil pred zasledovanjem.

Nad vasjo Ribnim se je tolpa premestila čez Don. Ponekod, po brzicah, je led že odneslo. V močnem aprilskem soncu se je kakor srebrno luskinje svetlikala voda, toda tam, kjer je bila uvožena zimska pot, ki je bila za aršin više od višine letu, je bil Don negiben. Pri zabrežini so položili protje, konje posamič odgnali za uzdo, se na drugi strani Dona uredili, poslali naprej oglednico in krenili v smeri proti trgu Jelanski.

Drugi dan se je Grigoriju naključilo, da je našel svojega sovaščana, samookega starca Čumakova. Bil je na poti v vas Grjaznovskij k žlahti in se je srečal s tolpo v bližini vasi. Grigorij je odvedel starca vstran od ceste in vprašal:

— Sta moja otročička živa in zdrava, dedek?

— Bog ju hrani, Grigorij Pan-telejevič, živa in zdrava.

— Veliko prošnjo imam do tebe, dedek: ponesi jima in se-

stri Jevdokinji Pan-televni moj vdani pozdrav in Prohoru Zikovu pozdrav, Aksinji Astahovlji pa reci, naj me v kratkem pričakuje. Samo nikomur ne zini, da si me videl, razen njim, veš?

— Napravil bom, dobrotnik, napravil! Ne bodi v skrbeh, vse bom sporočil, kakor je treba.

— Kaj novega v vasi?

— Nič takega, vse po starem.

— Je Koševoj še zmeraj predsednik?

— Kdo pa drug.

— Moja družina nima sitnosti?

— Nič nisem slišal, menda jo na miru pustite. Počemu pa bi jo sploh gnjavili? Saj ni odgovorna zate ...

— Kaj govorijo o meni po vasi?

Starac se je useknil, si dolgo brisal mustače in brado z rde-

čjo ovratno ruto, potem pa zvihto odgovoril:

— Bog si ga vedi ... Vse mogoče jezika, kakor kdo zna.

Se mislite kmalu izmiriti s sovjetsko oblastjo?

Kaj mu je mogel odgovoriti Grigorij? Pridrževal je konja, ki se je trgal za naprej odlišnim odredom, se nasmehnil in rekel:

(Dalje prihodnj!)

Za ureditev zapuščine

se proda hišo za 3 družine; 6-4-4 sobe na E. 43 St. med Superior Ave. in Payne Ave. Eno stanovanje je prazno. Odprto vsaki dan za ogled med 3. in 6. pop.

Vpraša se na 1588 E. 31 St., SU 8871

35 akrov zemlje

se proda po zelo zmerni ceni. Pripravno za preureditev v lote ali za farmo. Vse v najboljšem stanju. Nahaja se blizu Rt. 84, Madison, Ohio. Poizve se pri

BLAZ GODEC
Bates Rd. in Rt. 84, Madison, Ohio

FORNEZI

Nove forneze na premog, olje, plin, goriko vodo ali paro vzpostavimo. Reseting stane \$15; čiščenje \$5. Premenimo stare forneze na olje ali plin.

CHESTER HEATING CO.
Govorimo slovensko.
1193 Addison Rd., UT 1-0398

EUCLID POULTRY

549 EAST 185 ST., KE 8187 Jerry Petkovšek, lastnik

Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprejemamo naročila za perutnino za svatbe, bankete in veselice, itd. NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugajajo.

BIG BOUQUET

FLOWER and GIFT SHOPPE
480 E. 200 ST., vogal Pasnow Ave. IV 1544

Kadar želite naročiti cvetlice v šopkih, loncih ali "corsages", obiščite našo cvetličarno. Imamo tudi nešteto krasnih predmetov, primernih za darila.

TELEFON V NOvem DOMU!

Čenjenim rojakom naznanjam, da sem dobil v svoje novo stanovanje telefon in prejšnjo telefonsko številko

KE 1674

Kadar potrebujete kaka gradbena dela, novo hišo ali poslopje ali pa prenavljanje starih prostorov, pokličite

JOSEPH MRŠEK
GRADBENI KONTRAKTOR
1781 E. 238 ST., KE 1674

MR. & MRS. FRANK KRAMER

PRESENT

Franz

MISMAS

(Strauss of the Organ)

Every

FRIDAY and SATURDAY

KRAMER'S LOUNGE

747 EAST 185th STREET

TRGOVINA ODPRTA V PONEDELEJK 12:30 DO 9. ZV.

DRUGE DNE OD 10. ZJ. DO 5.30 POP.

THE MAY COMPANY
BASEMENT

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

Regularno 1.19 do 1.29

RAYON BLAGO

69¢ Yard

- 45 inčev Rayon Failles
- 39 inčev Rayon Gabardines
- 39 inčev pisani Crepes

Izbera lesketajočih se barv tega popularnega blaga za jesensko in zimsko nošo. Črne, temno modre, temno rdeče, rjave, sive, royal modre, kelly zelene in mnogo drugih barv. Tudi velika izbira bogatega pisanega rayon crepe blaga, ki se lepo opere. Pridite zgodaj, da dobite najboljšo izbero barv.

Poslana in telefonska naročila sprejeta samo za navadne barve. Pokličite Cherry 3000 (Nobena C.O.D. naročila pod 2.01. davek vklj. se ne sprejme)

Basement oddelek z blagom na jarde

Otroški živo-barvni "All Star" MAŠKERADNI KOSTUMI

za dečke in deklice **2.49**

Ti živobarvni maškeradni kostumi so polne mere, da se pravilno priležejo. Živalski kostumi imajo polne maske za obraz in glavo. Dečki in dekliški kostumi imajo maske samo za pokriti polovica obraza.

Mere:
Majhne (4-6 let) Srednje (8-10 let) Velike (12-14 let)

Poslana in telefonska naročila sprejeta - pokličite Cherry 3000 (Prosimo, označite drugo izbero) Basement oddelek z raznim blagom

ZA DEČKE:

- Piratni
- Španski deček
- Klovn

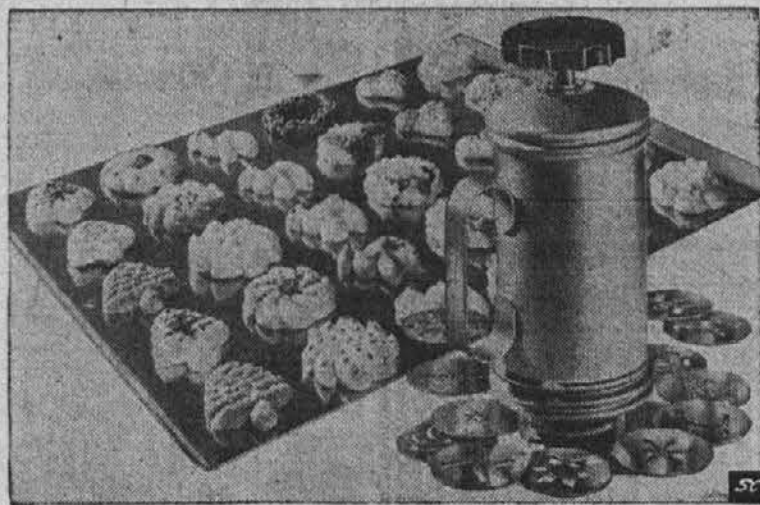
ZA DEKLICE:

- Cigansko dekle
- Špansko dekle
- Holandsko dekle

ŽIVALI:

- Leopard
- Lev

Wouldn't You Be Proud of These Christmas Cookies?



Nothing could be more satisfying than to say of these professional-looking cookies, "I made them myself!" That they're ever so easy to make takes nothing from your glory and adds much to your peace of mind in this busiest of all seasons.

The recipe, from an exciting new cookbook, calls for simple ingredients that you're likely to have in the cupboard right now. Its author, the director of the Mirro Aluminum test kitchen, calls these Christmas Spritz Cookies ... "Spritz" from the German, meaning to spray or squeeze out, which is just what you do when you use the cookie press that these cookies require. Here is her recipe, in the easy, 1-2-3 style typical of the whole cookbook:

1 cup shortening 2 1/4 cups sifted flour Dash of salt
3/4 cup sugar 1/2 teaspoon baking powder 1 teaspoon almond extract
1 egg

1. Cream shortening, adding sugar gradually.
2. Add eggs, unbeaten, sifted dry ingredients, and extract. Mix well.
3. Fill the Mirro Cookie Press. Form cookies on ungreased Mirro Cookie Sheet. Bake 10-12 minutes at 400°. Yield: about 5 dozen cookies. (For colored dough, use vegetable coloring. Some cookies are decorated after baking, using cake decorator.)

As Christmas gifts with a very personal touch, or just to keep on hand during the holiday season for those many times when friends drop in, nothing could be more suitable than an earthen jar full of these delightful cookies. But, just try to keep it full!

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler - Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.

ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik